

Rom 8, 15

15: For dere fikk ikke trelldommens ånd så dere igjen skulle bli ført inn i frykt, men dere fikk barnekårets Ånd, og i Ånden roper vi: Abba, Far!

Her er vi da kommet til selve hjertet, det innerste vesen og livet i den sanne kristendommen: Det er denne barnekårets Ånd, fordi en er forsonet og har fortrolig samfunn med Gud. I en sann gudfryktighet er det mye som kan ha stor betydning. F. eks. at vi har den rette lære, det rette alvor i gudsforholdet, kraft osv. Men selve livet, det er at vi kjenner Gud i Kristus, og at vi gjennom dette kjennskapet har fått fred med ham. Har fått visshet om at vi har Guds vennskap, og dermed den fortrolige barnekårets Ånd, som er en naturlig følge av dette. Dette er altså hovedsaken, som det da tales om her. Men først tegner apostelen et bilde av motsetningen til barnekårets ånd. Han sier:

Dere fikk ikke trelldommens ånd så dere igjen skulle bli ført inn i frykt. Innledningen: "For dere fikk ikke ..." forteller oss at her har vi en tilføyelse til det han har sagt like foran, altså i v. 14, dvs. hva det er "å bli ledet av Guds Ånd". Nå viser Paulus til ethvert Guds barns erfaring. De må være kommet til bevissthet om at de ved troen har Guds vennskap, og nå lever som barn, - ikke som trelles. De er fridd ut fra sin tidligere trelldommens ånd, og har nå fått et så godt og fortrolig forhold til Gud at de kan tale med ham som barn til sin far. Det som nå opplever dem og driver dem til alt godt, må jo da ganske sikkert være Guds Ånd. Å "bli ledet av Guds Ånd" er altså det motsatte av å bli drevet fram som trelles, drives av lovens bud, dens trusler eller dens løfter. Dette er sammenhengen. Innholdet i dette verset taler da om det samme som er blitt behandlet mer utførlig i de seks første versene i det sjuende kapitlet; dette at de som tror er "frigjort fra loven", "døde fra det som holdt oss fanget", og nå lever "i Åndens nye vesen og ikke i bokstavens gamle vesen".

Trelldommens ånd. Her tar apostelen eksemplet fra trelles liv, der tjenerne i et hus helt og holdent er sin herres eiendom. Da kan han behandle dem som han selv vil. Derfor vil de også alltid leve i frykt for hva han kan finne på. De kan aldri føle seg trygge for når det kan vanke slag og spark, eller om de kan bli solgt til noen som til og med kan være verre enn den herren de nå har. Og at de så, etter mange års trofast tjeneste, skulle oppnå noen arv - nei, det kommer aldri på tale. Tvert imot kan de etter mange år som trelles i huset, bli solgt eller drevet ut. En slik tilstand kan bare virke en utrygg, engstelig og bitter ånd. Slik er "trelldommens ånd". Og en slik bunden og usikker trelldommens ånd er det nettopp de sjelene har som lever under Guds lov, - når Guds hellige dom og vrede over synden, og deres egen synd og skyld er blitt åpenbart for dem. Så lenge det bare er lydigheten og oppfyllelsen av loven som står for dem som eneste mulighet for å ikke å gå fortapt, vil deres ånd alltid være i trelldom. For den fullkomne lydigheten oppnår de aldri.

Når de gjennom en tid lykkes i å leve mer etter Guds bud, da begynner de å trøste seg med Guds nåde. Men snart bedrar og overfaller synden dem på nytt, og igjen står de der med motløshet og dom i samvittigheten. Menneskene oppfatter først og fremst Gud som en streng herre, som krever alt av oss, og straffer syndere med den evige død. Og på det grunnlaget er det jo umulig å elske ham og hans lov. Men når altså kjærligheten til Gud og loven er det første og viktigste han krever, og selve kravet og trusselen gjør kjærlighet umulig, da vil jo menneskene under loven alltid være en utrygg og fordømt trelles. Paulus har ofte skildret denne ulykkelige tilstanden. Særlig malende har han framstilt det i Gal 4: 22-31 der han sammenlikner de to fjellene; Sinai og Sion, med de to paktene. Og barnene til disse to paktene, med de to sønnene i Abrahams hus: trelkvinnens sønn og den frie kvinnes sønn.

Han sier at den ene pakten, den de fikk på Sinai, "føder barn til trelldom", og dette er trellkvinnen, Hagar. "Men det Jerusalem som er der oppe, er fritt, det som er mor for oss alle" (ock detta är alla trognas mor). For disse er "løftets barn slik Isak var", "født i kraft av løftet" (konf. Heb 12: 18-24 der samme bilde, om de to fjellene, brukes).

Her skal vi spesielt merke oss hva han sier om lovpakten: at den liksom Hagar "føder til trelldom", at trellkvinnen "er i trelldom med sine barn", og at slutten på denne tjenesten blir det Skriften sier: "Driv ut trellkvinnen og hennes sønn! For trellkvinnens sønn skal ikke arve sammen med den frie kvinnes sønn". For straks mennesket har syndet, og fordi loven krever fullkommen lydighet og forkynner forbannelsens dom over hver eneste én som ikke fullkomment oppfyller alt han krever, så vil menneskene i denne tilstand alltid forbli slaver, og bare venter på døden. Apostelen sier da også om slike at de "av frykt for døden er i trelldom hele sitt liv" (Heb 2: 15). Og denne egenskapen i pakten fra Sinai merker vi også tydelig i de ytre omstendighetene da loven ble gitt: skodde og mørke, torden og lyn, sterk basunlyd og fjellet ristet. I skrekk "ba folket om at ordet ikke måtte bli talt mer til dem".

Alt dette taler om den tilstanden vi vil være henvist til under loven: Først skodde og mørke, som gjør at vi kan finne på å søke frelse i en pakt som setter fullkommen hellighet som vilkår. Som dernest gjør at vi ikke forstår at loven skulle lukke hver munn og totalt fordømme oss. Vi oppfatter ikke at alt er forgjeves, hva vi så finner på, så lenge vi ikke er kommet inn under en helt annerledes pakt "som ble grunnlagt på bedre løfter" (Heb 8: 6). At "folket ba om at ordet ikke måtte bli talt mer til dem" skildrer hjertets motvilje overfor det Gud krever, så lenge vi bare ser ham som den som krever, og ikke har fått se ham som den Gud som gir. Og selv om vi utretter mye, så skjer det alt sammen i en indre ulyst og uvilje. Vi ønsket helst at vi var fri fra slik en Gud og loven hans. I dette at fjellet ristet og menneskene ble redde, ser vi utryggheten og skrekken som ligger i hjertedyppet hos de som treller under loven. Slik er altså denne "trelldommens ånd" som han omtaler når han skriver til dem som tror, og sier: "For dere fikk ikke trelldommens ånd så dere igjen skulle bli ført inn i frykt".

"Så dere igjen skulle bli ført inn i frykt", sier apostelen. Med ordet "igjen" minner han om den frykt vi hadde i vår tidligere trelldomstilstand. Han vil minne om at nå skal tilstanden være en helt annen, under nådepakten. Noe vi alle har så altfor lett for å glemme. Når vi tidligere levde på lovens premisser og trelldom, ble vi alltid grepet av en viss redsel og frykt overfor Gud når vi kjente synden i oss. Med dette mener vi slett ikke at denne uroen oppleves av alle, og til enhver tid, hos dem som er under loven. Nei, det skjer bare i de periodene samvittigheten deres blir vekket opp og stilt overfor Guds domstol. De fleste lever jo i kjødelig selvsikkerhet, med forherdede samvittigheter. De opplever ikke dommen de lever under. Men den freden disse har, kan være svært ustadig. Plutselig, når Gud oppleves nær, eller døden og evigheten av en eller annen grunn stiller seg foran dem, da kommer frykten og uroen inn over dem. Dette er noe av trelldommens ånd. En slik utrygg og urolig ånd, slik at dere nå igjen skulle skjelve overfor Gud som om dere var under loven, har ikke dere fått, sier Paulus. Nå er ikke Gud lenger en fremmed og forferdelig dommer for dere, men deres omsorgsfulle Far. Nå har dere fått en fri og glad, overbevist og frimodig ånd, på samme måte som barnet har til sin far. Så nå behøver dere ikke frykte at Guds vrede på nytt skal komme over dere, eller skal forkaste og fordømme dere.

Her ville så kanskje noen spørre: Men hva så med de rette Guds barn, lever de alltid i en uavbrutt fred? Har de aldri noen uro og frykt? Vitner ikke mange ord og eksempler i Skriften om at selv de hellige ofte har vært redde og klaget? Svar: Jo, Paulus nekter ikke for at slik er det. Men her tales det bare konkret om selve ånden. Her sies det bare at ånden ikke er i trelldom og frykt, men er barnekårets fortrolige Ånd. Vi må ikke glemme sammenhengen her. Paulus er kommet fram til dette emnet i forbindelse med at han i v. 13 lærte at vi skulle drepe legemet gjerninger "ved Ånden". Og

der føyde han til, i v. 14: "For så mange som blir ledet av Guds Ånd, de er Guds barn". Og som en nærmere forklaring på hva han mente med å "bli ledet av Guds Ånd", så tilføyer han altså her: "Dere fikk ikke trelldommens ånd så dere igjen skulle bli ført inn i frykt, men dere fikk barnekårets Ånd" osv.

I denne sammenhengen ser vi hva som er meningen: Det er ikke en trellefrykt som skal drive dere til å døde kjødet. Nei, dere skal gjøre det i en villig barnets ånd, drevet av Kristi kjærlighet. Det som driver dere gjennom hele livet skal være nåden og kjærligheten. Ikke uro og frykt. Dette er hovedtanken hans. Men dette utelukker ikke "den hälsosamma" Gudsfrykten, som Ordet omtaler over alt, og som kreves. Heller ikke den skrøpeligheten og anfektelsen vi kan oppleve i troen. Det er det også mange eksempler på i Skriften. Skrøpeligheten og anfektelsen i troen kommer vi nærmere inn på nedenfor. Men når det gjelder forskjellen mellom trellefrykten og barnets frykt, vil vi her bare kort bemerke at trellefrykten kommer av vantro og egenrettferdigheten. Det er jo egenrettferdigheten sjelen bruker i sine forsøk på å bestå innfor loven. Der kommer han alltid til kort, og da ser han Guds vrede og dom over seg. Mens den barnlige frykten derimot er en frukt av troen. Den kommer av en hellig respekt overfor Guds nærvær, og hvordan han vet Gud liker eller misliker det han foretar seg, slik det alltid vil skje i et hellig barneforhold. Denne "sønnefrykten" (som de gamle kalte det, som motsetning til "trellefrykten") har sammenheng med Den Hellige Ånds arbeide på oss. Dette ser vi omtalt i Apg 9: 31, om noen kristne forsamlinger, at "de vandret i Herrens frykt og i Den Hellige Ånds trøst".

Men denne Herrens frykt er ikke bare kjærlighetens alvorlige vilje til ikke å gjøre imot ham. Det er også en virkelig frykt for å skulle vekke hans hellige vrede og pådra seg hans tuktt. Som ofte kan være ganske harde "dommer", dvs. svære ting som kommer over oss; plager etc., p. g. a. synden. Gud dømmes selvsagt aldri dem som ennå er i Kristus Jesus til den evige død på grunn av noen synder. Men han lar alltid sin faderlige påminnelse og dom ramme dem. Paulus sier jo: "Men når vi blir dømt, tuktes vi av Herren, slik at vi ikke skal bli fordømt sammen med verden". Men når Herren tukter og dømmes oss, da gjør han det på en måte så vi virkelig frykter for det. Men det er også noe annet som hører med til denne "hälsosamme" frykten; nemlig at vi vokter oss for de farene som omgir oss i denne verden. At vi er redd for vårt eget bedragerske hjerte, for djevelens og verdens forførelser. Apostlene formante stadig til å frykte disse tingene. Apostelen Peter tenker nok både på Faderens dommer og farene i verden, når han sier: "Når dere påkaller Faderen, han som uten å gjøre forskjell dømmes etter enhver gjerning, så ferdes med frykt i all den tid dere er utlendinger her. For dere vet at det ikke var med forgjengelige ting som sølv eller gull dere ble frikjøpt fra det tomme livet dere arvet fra fedrene" (1Pet 1: 17-18).

Og Paulus sier: "arbeid på deres egen frelse med frykt og beven! For det er Gud som virker i dere både å ville og å virke for hans gode vilje" (Fil 2: 12-13). Av sammenhengen kan alle se at begge disse skriftstedene er skrevet til de kristne. Dette viser oss at den trøst og frimodighet som Ånden gir, ikke er noen kjødelig sikkerhet, som om det ikke var noen som helst fare mer på jorden. Nei, slike ord viser tvert imot at faren er stor. At vi ennå alltid er "på prøve" frem mot målet, som er liv eller død. Derfor har Gud "lagt en frykt for ham i våre hjerter, så vi ikke skal gå bort fra ham" (Jer 32: 40). Men denne "hälsosamme" frykten går meget godt sammen med den største tro og tillit til Gud, med kjærligheten og med håpet om en evig herlighet. Derfor sier også David: "Herrens øye ser til dem som frykter ham, som venter på hans miskunn". Derfor er det en skadelig villfarelse når noen mener og lærer at vi skal ha så stor tro på Gud at vi ikke har noen som helst frykt for ham. Hvis vi tenker på ordet om å "tjene ham uten frykt", i Luk 1: 74, så sikter det ordet til nøyaktig det samme som vår tekst; at vi skal få være fri fra den trykkende trelldomsfrykten, og isteden ha en fortrolig, barnekårets Ånd, overfor Gud. Dette taler nå Paulus ennå mer om.

Men dere fikk barnekårets Ånd, og i Ånden roper vi: Abba, Far! Denne ånden er selve Guds Ånd i våre hjerter, slik vi ser det i Gal 4: 6, der det heter: "Fordi dere er sønner, har Gud sendt sin Sønns Ånd inn i våre hjerter, som roper: Abba, Far!" Men for oss, og i våre hjerter, er Guds Ånd en "barnekårets Ånd", dvs. en ånd som kjennetegner barnet. Den overbeviser oss om vår barnerett, og virker et dypt og fortrolig samfunn med Gud, som vår forsoner og omsorgsfulle Far. Og dette er helt og holdent et guddommelig verk. Det sier Paulus straks i sin tilføyelse i v. 16: "Ånden selv vitner med vår ånd at vi er Guds barn". I motsetning til trelldommens ånd, gir Guds Ånd en overnaturlig visshet i sjelen om at vi har Guds vennskap. Den gir en dyp fred i vår samvittighet, på grunn av at forsoningen var fullkommen. Med denne freden følger kjærlighet til Gud, lyst til hans lov, hat til synden, og en inderlig trang etter å leve til Guds ære. Slik virker barnekårets Ånd. "Barnekåret" betyr egentlig å bli tatt opp som barn (adopterings). Barnekårets Ånd er altså et Guds vitnesbyrd om at vi er tatt opp som barn. Da må jo denne ånden ha et inderlig fortrolig forhold til Gud. Og derfor sier jo også Paulus at i denne barnekårets Ånd roper vi: "Abba, Far!".

"Abba, Far!". Det syriske ordet "abba" betyr det Paulus sier her: "Far". Opprinnelig ser det ut til å ha sprunget ut fra pludringen til spedbarn. Luther sier: "Det er et rop som fra et lite barn eller en arving, som i barnlig tillit roper til sin far: ba, ba, eller noe slikt som faller lettest for spedbarnets munn"*. Og et slikt fortrolig barnets ord er det jo også troen taler til Gud gjennom Den Hellige Ånd, når sjelen i inderlige sukk sier: "Å, min Far, så er også jeg ditt kjære barn. Ikke på grunn av noen verdighet eller fortjeneste i meg, men for din store barmhjertighets skyld gjennom din enbårne Sønn som er blitt vår bror og Frelser. Lovet være ditt navn, Fader, i all evighet!" Og det er et ganske viktig tegn på den sanne troen, at sjelen taler så fortrolig med Gud. Den sanne troens frukt er ikke bare fred og stillhet fra samvittighetens uro, men også en inderlig forening og samfunn med Gud. Derfor sier også Paulus i Gal 4: 6: "fordi dere er sønner, har Gud sendt sin Sønns Ånd inn i våre hjerter, som roper: Abba, Far!"

[* Helt fra apostlenes dager har det syriske ordet "abba" vært brukt blant de kristne som et varmt og kjært uttrykk for å påkalle Faderen. Uten tvil har det at Kristus selv i sin yppersteprestlige bønn ropte: "Abba, Far" (Mark 14: 36) også bidratt sterkt til bruken av dette uttrykket. På samme måte som vi også har tatt opp i vår kristne vokabular både dette uttrykket, "abba", såvel som flere andre fremmede ord, f. eks. Immanuel og Jehova. Noe som spesielt forklarer bruken av dette uttrykket i vår tekst, er at det fantes en lov blant jødene som forbød trelles å kalle en fri mann for "abba", eller en fri kvinne for "imma". Ved å bruke uttrykket "abba" her, vil dermed Paulus ha sagt er vi er ikke lenger trelles. Vi er kjøpt fri gjennom Kristus og tatt opp som barn i en sann og virkelig mening. At vi altså nå, liksom den enbårne Sønn, får si "abba" til den himmelske Far.]

Derfor bør hvert eneste menneske prøve seg oppriktig innfor Gud: Har din tro hatt den virkningen at du har fått et fortrolig samfunn med Gud i Ordet og i bønn? For her sier jo apostelen uttrykkelig at dersom vi er Guds barn, så har vi Guds Sønns Ånd. Og at der Ånden er, der roper vi: "Abba, Far!" Dette Abba-ropet er altså ganske enkelt at sjelen har fortrolig samfunn med sin Gud, og går til ham med alle ting, enten det er glede og takksigelse, eller med bekymringer, sukk og bønn. Bare det at sjelen er så forsonet med Gud gjennom Sønnen, og nå har fått det forholdet til ham at han løper med alt til sin Fader - akkurat dette er et karakteristisk kjennetegn på barnekårets Ånd. Abba-ropet kan vel av og til også tvinges fram under angst, i skrøpelighet og svak tro (som vi snart skal tale mere om). Og så til andre tider i den største trovisshet og fryd. Men hovedsaken er at sjelen har fått det tros livet at han ikke kan unnvære Kristus, og at alle ting nå fører ham til sin Fader.

Luther skriver i en preken over Gal 4: 1-7 noenlunde slik om det frydefulle og trosvisse abba-ropet: "En kjenner dette ropet, når samvittigheten uten å tvile eller famle hele veien tror og er forvisset om at ikke bare er våre synder forlatt, men at en også er Guds barn og er sikker på sin frelse. Og at en i alle slags situasjoner påkaller og tilber Gud som sin kjære Far. Dette må en være så overbevist om og sikker på, at en ikke anser sitt eget liv så sikkert. Ja, at før skulle en lide all slags død, og til og med helvete, enn at en lar den trøsten bli tatt fra en, så en skulle tvile på dette. For det ville være det samme som å fornærmere Kristus og alt han så rikelig har gjort og lidd for oss, hvis vi ikke trodde at han gjennom alt sammen har gitt oss alt dette i overflod - og hvis vi ikke lar hans store gjerninger og lidelse oppmuntre og styrke oss kraftigere enn synden og anfeltelsene forsøker å avskrekke oss fra en slik tillit.

Vel kan vi nok få kamper, så vi opplever det som om vi ikke skulle være Guds barn. Vi ser Gud mer som en streng dommer over oss, slik Job og mange med ham opplevde det. Men i denne striden må den barnlige tilliten alltid på nytt komme til makten, selv om den kanskje skjelver. Ellers er alt tapt. Når Kain (dvs. en vantro gjerningskristen som likner Kain - 1Mos 4: 13-14) hører denne forkynnelsen, da protesterer han av all makt, og sier i stor ydmykhet: Bevar meg, o Gud, fra et slikt forskrekkelig hykleri, og en slik formastelse! Skulle jeg, fattige synder, være så hovmodig at jeg stod der og uttalte meg så sikkert om at jeg var et Guds barn? Nei, å nei! La meg få være ydmyk og erkjenne meg som den fattige synder jeg er, osv. - Vokt deg for slike, og hold deg borte fra dem! For de er de aller største fiender av den kristne tro og din evige frelse. Selv vet vi jo meget godt at vi er fattige syndere. Men her gjelder det ikke å se på hva vi er og gjør, men på det som Kristus har gjort og er for oss.

Nå taler vi ikke om det vi er etter vår natur, men om Guds nåde, som, slik Salme 130 uttrykker det, er så mye større enn oss, som himmelen er høyt over jorden. Synes du det er for stort at du skulle være et Guds barn? Kjære deg, la det da ikke være noe smått at Guds Sønn er kommet til jord, født av en kvinne, født under loven, for at du skulle bli et Guds barn. Alt det Gud gjør er stort! Derfor skaper det også stor glede og frimodige sinn som ikke frykter for noe, og som får kraft til enhver tid. Men Kains holdning er konstant trelldom, og skaper bare forsakte og engstelige hjerter som ikke holder hverken i lidelser eller i gjerning. Prøv deg derfor alltid overfor denne teksten. Du må kjenne Åndens rop i hjertet. For det er jo et rop i ditt eget hjerte". Så langt Luther.

Summen av det hele blir dette: Hvis du ikke kjenner noe som helst til dette Abba-ropet, så tenk grundig over dette forholdet. Hold ikke opp med å be om å få en slik tro som det er talt om her, før Gud bønnhører deg. For ellers står det ikke rett til med deg.

Men ordet "rope" har også en spesiell betydning som vi ikke må glemme. Apostelen sier altså ikke tale, be, hviske, men bruker et ord som betyr rope, skrike. Og dermed lar han oss forstå at det å ha troen ikke betyr at vi er uten anfeltelse og nød. Når han sier at vi roper/skriker: Abba, Far, så skildrer det nettopp kampen og iveren i troens bønn. At vi ber av hele hjertet, slik at alt lever og beveges i oss. Men en slik kamp og iver forekommer jo bare i nød og anfeltelse. Derfor sier han også i v. 26 at "Ånden hjelper oss i våre svakheter", og "går i forbønn for oss med sukk som ikke kan uttrykkes med ord". Luther kommer også inn på dette i ovennevnte tale. Han sier at du må ikke vente eller begjære at det tillitsfulle Abba-ropet skal være det eneste du opplever i hjertet ditt. Der må også være et dødsskrik som driver deg, og lærer deg abba-ropet. Det er noe alle de hellige erfarer. Din synd må også skrike, dvs. at den tvinger fram en sterk oppgitthet i din samvittighet. Men Kristi Ånd skal også makte å skrike høyere enn dette skriket, dvs. at den skaper en større tillit til Kristus enn oppgittheten som var virket i deg.

Johannes sier: "På dette vet vi at vi er av sannheten, og skal slå våre hjerter til ro framfor ham" (1Joh 3: 19-20). Her sier Johannes klart nok at nettopp de som "er av sannheten" opplever at "vårt hjerte

fordømmer oss" (v. 20). For hjertet kjenner bare det som er i oss. Og det er bare synd og uverdighet. Men han sier vi må "slå våre hjerter til ro framfor ham". Nettopp fordi "Gud er større enn vårt hjerte og kjenner alt" - også hva vi har i Kristus. Dette skriftstedet viser tydelig at de sanne hellige, også i Det nye testamente, ikke bare kjente på synden, men også var anfeltet i sin tro, så hjertene deres fordømte dem, som Johannes skriver om her. Det samme ser vi av Paulus' trøst til de kristne, når han skriver at "Vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medlidenhet med våre skrøpeligheter" osv. "La oss derfor komme frimodig fram til nådetronen, for at vi kan få barmhjertighet og finne nåde til hjelp i den tid vi trenger det". Slike ord ville jo aldri blitt skrevet til noen som alltid hadde en urokkelig fred. Men det er altså nettopp til de kristne apostelen skriver dette -!

Ja, det var Herrens egen måte å prøve sine nærmeste, trofaste venner på, når han svarte dem nærmest som om han ville skyve dem fra seg. Til sin egen mor sa han: "Kvinne, hva har din bekymring med meg å gjøre?". Vi ser at når han kaller den kananeiske kvinne en hund, føyer han straks etterpå til: "Kvinne, stor er din tro". Så må vi huske på at her på denne jord blir vi aldri fullkomne i troen. Av natur har vi tendenser til å bli motløse, og i tillegg er vi fulle av synd og konstant utsatt for Satans glødende piler. Så må vi vel også innse at følgen av alt dette ikke kan bli annet enn anfektelse i troen, og skrøpelig og kamp for å beholde den barnlige tilliten. Så sant vi ikke allerede er bedratt av en annen ånd, som ikke eier noen virkelig syndserkjennelse og aldri opplever å bli prøvet i troen. Men hvis du altså virkelig kjenner din synd, og samvittigheten som dømmer deg fordi du bryter Guds bud og vilje, og gjør at Gud er vred på deg. Da må det jo bli en hard kamp for troen. For da har vi ikke noe som helst annet å stille opp imot denne døds kampen i sjelen, enn det nakne ordet. Da er Kristus ofte fullstendig skjult for oss. Vi ser ham ikke, vi kjenner ikke hans herlige nærvær, men synes tvert imot bare å oppleve at han er vred på oss.

"Men akkurat når loven rammer oss på det sterkeste, synden dunder som torden i samvittigheten, og djevelen brøler på det verste, akkurat da begynner Den Hellige Ånd å rope i våre hjerter: Abba, Far! Og dette ropet er langt sterkere enn lovens, syndens, døden og djevelens høye skrik. Og det trenger seg gjennom mørket og himmelen. Ja, helt inn gjennom Guds ører. Men hvordan foregår dette? Når vi er i stor og alvorlig anfektelse, hender det selvsagt ofte at vi holder fast i Kristus, og tror han er vår Frelser. Men da overrasker loven oss mest. Da overfaller djevelen oss med alle sine skudd og piler, og forsøker av alle krefter å ta fra oss Kristus og all vår trøst. Det er så vidt vi ikke bukker under og gir opp. Da er vi det knekkede røret og den rykende veken (Mat 12: 20). Men da kommer Ånden oss til hjelp i vår svakhet, med Ordet" (Luther i hans Galaterbrevskommentar). Slik kjemper barnekårets Ånd mot anfektelsen, ved at den sterkt og uavbrutt roper: Abba, Far! For jo mer disse fiendene våre angriper, anklager og plager oss med ropene sine, desto mer sukker vi, griper om Kristus, påkaller ham med hjerte og munn, klynger oss til ham, og tror han kom for vår skyld under loven, for at han skulle fri oss fra dens forbannelse. Det er denne Åndens kamp mot motløsheten Paulus skildrer, når han sier at vi roper/skriker: Abba, Far!

Men så må ingen oppfatte dette som at vi alltid selv skal oppleve det som et rop, et skrik. Nei, når vi er midt oppe i anfektelse og mørke, da synes vi vel knapt vi opplever det som noe sukk en gang. Men hvis vi da bare kunne tro at Guds ører, hjerte og tanker likevel er vendt mot dette svake og avmektige sukket, så ville vi fremdeles ha en stor trøst. Så hører det med til prøvelsen at Gud skjuler seg, slik han alltid har gjort overfor sine hellige. Likeså at troen vår ennå er svak på grunn av prøvelsene, så vi lett kan tenke at Gud ikke bryr seg om oss. Men selv om det er nettopp det Herren forsikrer oss om, så er det nå svært vanskelig å tenke seg at slike sukk fra et bekymret Guds barn oppfattes i hans ører som et sterkt rop. Nei, vi mener fortsatt at det bare så vidt kan kalles en svak bønn, eller et sukk. Men Kristus sier altså at selv slike svake sukk som gjennom natten stiger opp fra hjertene til hans engstelige barn, i hans ører er et rop som angriper hans hjerte så sterkt at han ikke ville kunne holde ut å ikke skulle hjelpe dem.

Dette skildrer han i liknelsen om hvordan den urettferdige dommeren reagerte på bønnene fra enken som var i nød. Dommeren sier at hun egentlig plaget ham med sin kraftige pågang. Men Kristus tilføyer altså: "Hør hva den urettferdige dommeren sier! Og skal ikke Gud skaffe retten til sine egne utvalgte, de som roper til ham dag og natt? Er han ikke langmodig med dem?" Se også hva Herren Gud sa til Moses ved Rødehavet: "Hvorfor roper du til meg?" (2Mos 14: 15). Men i selve beretningen leser vi ikke om noe som helst rop fra Moses til Gud. Dette ropet må altså ha vært svært skjult. Dette ropet kan ikke mange ha vært klar over. Slett ikke folket, og knapt nok han selv. For vi ser han er fullt opptatt med å stagge det fortvilte folket med alle mulige trøstens ord. Men i hjertet hans har det vært en voldsom kamp mellom tro og frykt. Ja, angst og nød. Det skjønner vi når Herren taler om at Moses ropte til ham.

Situasjonen var jo særdeles vanskelig og truende. Moses så denne veldige menneskemassen; Israels barn, innesperret på dette farlige stedet. På begge sidene: bratte fjell. Framfor seg hadde de havet. Og den egyptiske hæren trykket på bakfra. De kunne ikke slippe unna i noen som helst retning. Og hit, til denne tilstanden hadde altså han; Moses, ført dem. Folket fortviler og roper: "Fantes det ikke graver i Egypt siden du har ført oss hit for at vi skal dø i ørkenen?". "Var det ikke det vi sa til deg i Egypt? La oss være i fred! Vi vil tjene egypterne." osv. Nå måtte den gudfryktige Moses helt sikkert være i den forferdeligste angst og nød. I tro og i Ånden lovet han folket Guds mektige hjelp. Men hans egen natur har nok overmannet ham så han i øyeblikket bare så den uunngåelige livsfaren hele Guds Israel befant seg i. Uten tvil har også djevelen angrepet ham helt inn i hjertet og skreket ut: "I dag skal hele dette folket omkomme. For her finnes ingen vei til å unnsnippe. Og du alene har ansvaret for denne forskrekkelige ulykken, du som førte dem ut fra Egypt". Nå hadde nok angsten grepet ham så han bare så vidt kunne puste. Da er det Gud sier at han roper. Slik høres det altså ut i Guds ører!

Gud hørte et rop - der vi ikke en gang oppfatter en bønn. Når en kristen går der i stille hjertekval, så slått ut at han ikke kan be en gang, - slik han selv oppfatter det. Da hører altså Gud et konstant rop fra hjertet hans. Ja, så sterkt et rop at han ikke hører noe som helst annet enn dette engstelige barnets rop. Vi ser det ved Rødehavet. Den store fiendens hærskrig og hele folkets nødrops kunne ikke overdøve de lydløse sukkene som gikk fra Moses' hjerte til Guds ører. Gud hørte ingen andre rop enn hans. Og nå gjorde han i sin nåde det største under, og sendte hjelp. Når vi er inne i anfektelse må vi derfor aldri bedømme saken etter hvordan vi opplever den, eller etter det truende ropet fra synden og loven. Hvis vi her skulle la oss lede av vår fornuft, og vurdere ut fra disse ropene, så ville vi fullstendig fortvile. Isteden må vi huske det vi nå har lært, at når en redd sjel påkaller Herrens navn, selv om det bare er hjertets stille sukk, så er dette i Guds ører det sterkeste rop, som griper og rører hjertet hans mer enn noe annet. Paulus sier (v. 27) at "han som gransker hjertene, vet hva Åndens sinnelag er". Fra dette fortvilte hjertet hører han bare det gripende barneropet: "Abba, Far!".

I dette mektige verset har vi nå sett inn i det rette hjerteforholdet hos Guds barn. Både når det gjelder deres fred og når det angår fruktene deres. Når Paulus sier: "For dere fikk ikke trelldommens ånd så dere igjen skulle bli ført inn i frykt, men dere fikk barnekårets Ånd", lærer vi at et Guds barn skal ha et tillitsfullt barneforhold med Gud, på grunn av forsoningen. Og i dette ligger det at vi har gitt opp å vente på noen egen rettferdighet overfor loven, og lever nå bare på nåden. Vi forstår at det står ikke rett til med oss, hvis vi nærmest er fremmede for Gud. Hvis vi bare drives av vår samvittighet og av loven, og ikke kjenner noe til hva et tillitsfullt barneforhold med Gud er. Men apostelen sier ikke: Dere er nå befridd for all salgs frykt. Nei, det er "trelldommens ånd" han sier vi nå ikke lenger har. Da forstår vi at barnekårets Ånd ikke utelukker at den barnlige frykten også finnes. Den stadfester heller at den også bærer "sønnefrykten" i seg, og at den heller ikke utelukker den "hålsomme" frykten for våre åndelige fiender og farer, som alt Guds ord sier vi skal frykte.

Når så Paulus avslutter med at vi i barnekårets Ånd roper/skriker vårt "Abba, Far!", da lærer vi at den sanne troen eller freden ikke er en fred som aldri røkkes. Nei, den må tvert imot stadig kjempe mot anfektelse, nød og frykt, slik vi har gått nærmere inn på ovenfor. Av dette må vi lære å stadig prøve hva vi bygger freden vår på. Blir den kanskje aldri uroet? Blir den aldri prøvet? Og hva med nød over synden? For den ekte troen vil alltid bli prøvet, så den i stor kraft må rope/skrike sitt "Abba, Far!". Men så har vi også sett at vi ikke må bli mismodige under slike prøvelser, men bare fortsette vårt abba-rop og alltid vente det beste fra vår Fader. De svakeste sukkene fra hjertet vårt hører jo han som sterke rop. Det sier han også klart i Sal 91: 14-15 om en sjel som er i ferd med å synke i nøden: "For han henger fast ved meg, og jeg vil utfri ham. Jeg vil sette ham trygt på et høyt sted, for han kjenner mitt navn. Han skal påkalle meg, og jeg vil svare ham. Jeg er med ham i nøden, jeg vil utfri ham og føre ham til ære".